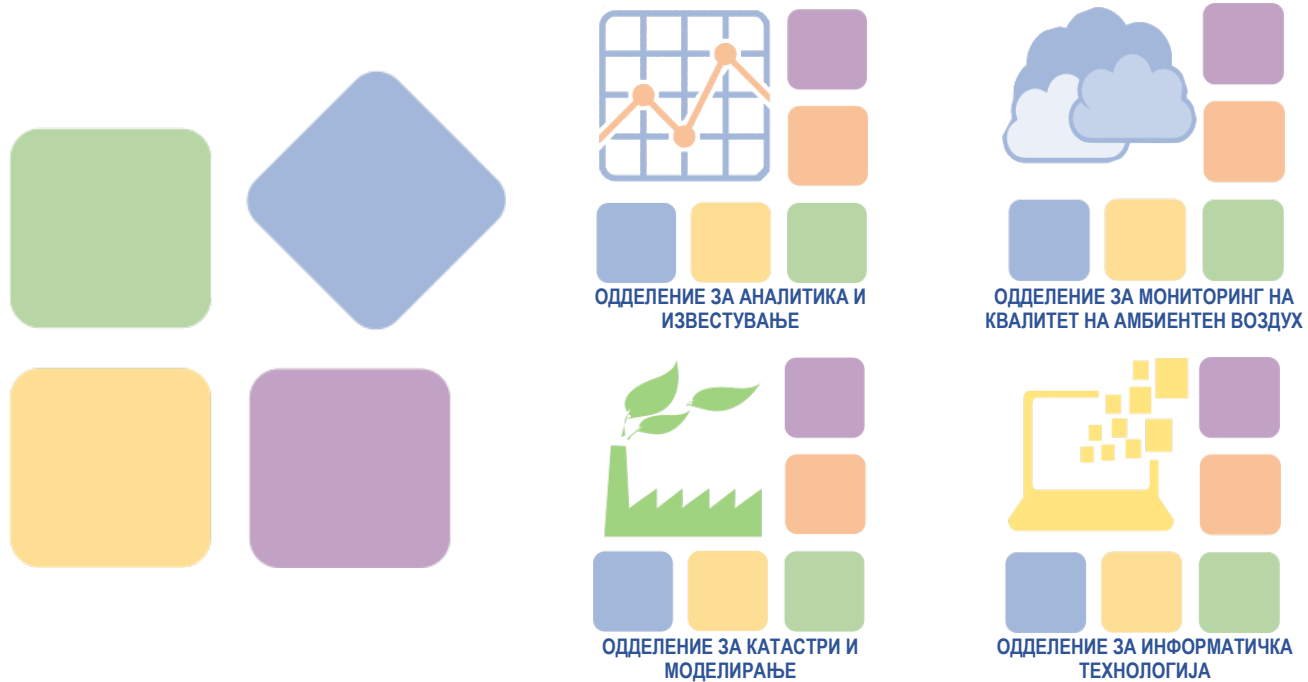

МАКЕДОНСКИ ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

ПЛАН ЗА РАБОТА НА СЕКТОРОТ ЗА 2024 ГОДИНА

Скопје, 29.12.2023

ПЛАН ЗА РАБОТА НА МИЦЖС

(Заеднички активности на сите одделенија)

Активност	Опис на активноста	Период на изработка
1 АКТИВНОСТИ ВО РАБОТНИ ГРУПИ		
1.1 Реализација на Националната програма за усвојување на правото на Европската унија		
1.1.1	1. Хоризонтала - Катастри, РИПЗ, ИТ 2. Воздух 3. Вода 4. Бучава 5. Отпад	Подготовка на предвидените закони и подзаконски акти
1.2 Прогрес мониторинг		
1.2.1	1. Хоризонтала - Катастри, РИПЗ, ИТ 2. Воздух 3. Отпад	Ажурирање на Прашалниците
1.3 Поткомитет за животна средина, транспорт, енергетика и регионален развој		
1.3.1	1. Хоризонтала - Катастри, РИПЗ, ИТ 2. Воздух 3. Отпад	Подготовка на извештај за напредок и презентација по поглавја
1.4 Технички комитети - Институт за стандардизација		
1.4.1	Активности кои произлегуваат од Техничкиот комитет за акредитација и оцена на сообразност и метрологија - ТК 18	Воведување на европските стандарди и ИСО методите, со метод на индосирање (превод и технички корекции на насловите на стандардите) при што се додава ознаката МК наместо ЕН.

2 ИНФОРМАЦИИ ЗА ВЛАДА			
2.1	Подготовка на информации за Владата на Република Македонија	<ul style="list-style-type: none"> – Информација за Влада за статусот на ДАМСКАВ и доставување на оперативната програма за работа за 2025 година за усвојување 	Подготовка на Информации за Влада согласно: <ul style="list-style-type: none"> – динамиката од Програмата на Владата на Република Македонија – по барање на Владата
3 ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ			
3.1	Проект за развој на мониторинг на животната средина и информативен систем за животна средина, ИПА 2 програма на Европската Унија	<p>Целта на проектот зајакнување на капацитетите за мониторинг, собирање на податоци, обработка на податоци и известување преку развој на Национален информативен систем за животна средина и структура на мониторинг мрежи</p> <p>Активностите се однесуваат на тестирање на веќе постоечкиот информативен систем и пријавување на недоследности и грешки до проектот кој се обврза да даде дополнителна техничка поддршка во времетраење од една година по завршување на проектот.</p>	07.2023 - 07.2024
3.2	Набавка на ИТ и друга специфична опрема за мониторинг на животната средина и информативен систем	<p>Целта на проектот е набавка на ИТ опрема за поддршка на Националниот информативен систем за животна средина и проширување и модернизација на системот за следење на квалитетот на воздухот.</p> <p>Подготвени се техничките спецификации за објавување на тендерска постапка за ЛОТ 2, набавка на ИТ опрема и се очекува истиот да се реализира во текот на годината.</p>	2024
3.3	EU4Green „Поддршка во имплементација на Зелената агенда за Западен Балкан“	<p>Проектот е регионален и се имплементира од страна на Агенцијата за животна средина Австрија. Во проектот се вклучени следните земји: Северна Македонија, Босна и Херцеговина, Србија, Црна Гора, Албанија и Косово.</p> <p>Целта на проектот е да ги поддржи земјите од Западен Балкан во имплементацијата на Зелената агенда, во позеленувањето на нивните економии во консултација со сите релевантни партнери и во зајакнувањето на мониторингот и известувањето. Акцентот е ставен на:</p>	2022-2025

		<ul style="list-style-type: none"> – Декарбонизација: клима, енергија, мобилност – Намалување на загадувањето: воздух, вода и почва – Биодиверзитет: заштита и реставрација на екосистемите – Циркуларна економија – Одржливо земјоделство и производство на храна <p>Во делот за воздух планирани се следните активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Организација на работилници и изработка на упатства за изработка на планови за квалитет на воздух со особен акцент на намалување на емисиите од домашното затоплување и горењето на земјоделскиот отпад – Развој на план за воспоставување систем за следење на влијанијата врз екосистемот согласно NEC директивата – Развој на план и препораки за воспоставување на Национална референтна лабораторија за квалитет на воздух – Дефинирање на обврските за редукција на емисиите во воздухот согласно NEC директивата и Гетеборшкиот протокол 	
3.4	<p>Регионален проект за подобрување на квалитет на воздух во Западен Балкан</p>	<p>Проектот е финансиран од Шведска, а се спроведува од страна на Шведската агенција за животна средина, Шведскиот хидрометеоролошки институт и УНИЦЕФ. Во проектот се вклучени следните земји: Северна Македонија, Босна и Херцеговина, Србија, Црна Гора, Албанија и Косово.</p> <p>Главен цел на проектот: подобро исполнување на барањата на ЕУ за квалитетот на воздухот во Поглавје 27, односно</p> <ul style="list-style-type: none"> – Зголемен капацитет за обработка на податоците за емисиите – Зголемен капацитет за насоки кон ЕПС – Зголемена јавна достапност на податоците за квалитет на воздух 	<p>почетна фаза: август 2022-февруари 2023 година,</p> <p>фаза на имплементација: март 2023 - јули 2024 година</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – Воспоставен регионален дијалог за достапност, стекнување и користење на податоци за квалитет на воздух 	
3.5	<p>Регионален проект за квалитет на воздух, “Управување на квалитетот на воздухот за селектирани прагови во Западен Балкан” во рамките на Регионалната програма за техничка поддршка.</p>	<p>Проектот е финансиран од Светска банка. Во проектот се вклучени Македонија, Косово и Босна и Херцеговина. Главни активности во проектот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Поддршка на ЕЛС во примена на модели за утврдување на ефективност на мерките наведени во Плановите за квалитет на воздух и подготовка на акциски планови за спроведување на мерките во секторот Енергетика – Анализа и подобрување на Програмите за субвенции на локално и централно ниво – Подготовка на детална функционална анализа на МЖСПП и останатите релевантни институции за управување со квалитетот на воздухот согласно барањата наведени во директивите за воздух – Обуки за зајакнување и капацитетите на централно и локално ниво во областа на управување на квалитетот на воздухот. 	<p>Јануари 2023 - Март 2024</p>
3.6	<p>Проект „Справување со загадувањето на воздухот“, финансиран од СИДА, а имплементиран од УНДП</p>	<p>Во декември 2022 година започна проектот Справување со загадувањето на воздухот. Активностите предвидени во проектот ќе се спроведуваат во следните пет општини: Куманово, Струга, Струмица, Гостивар и Кавадарци.</p> <p>Целта на проектот е да ги идентификува изворите на загадување на воздухот, да предложи соодветни мерки за решавање на проблемите со загадувањето на воздухот, како и да ја подигне јавната свест и да поттикне промена на однесувањето на граѓаните на оваа тема.</p> <p>Проектот е поделен на четири главни компоненти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Следење на квалитетот на воздухот во пет општини и моделирање на изворите на загадување на воздухот; 	<p>Декември 2022-2026</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – Зајакнување на капацитетите за управување со квалитетот на воздухот на локално ниво; – Демонстрација на приоритетни мерки кои се однесуваат на причините за загадувањето – Јавната свест и споделување знаење <p>Проектот е дел од една пошироката Програмска рамка договорена помеѓу Шведска и УНДП, која вклучува два проекти - проектот за “Справување со загадувањето на воздухот” и проектот “Градење на општинските капацитети за имплементација на проекти (фаза 2)”, кој пак е имплементиран во партнерство со Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој.</p> <p>Проектот е со времетраење од три и пол години.</p>	
3.7	Проект „Поддршка за имплементација на директивите за квалитет на воздух“, ИПА 2 програмата на Европската Унија.	<p>Главната цел на проектот е подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух и хоризонталното законодавство преку изработка на релевантни документи и законодавство во согласност со законодавството на ЕУ и зајакнување на административните капацитети за нивно спроведување.</p> <p>Во рамките на проектот се планира: докоплетирање на законската легислатива за воздух, односно подготовка на нов закон за квалитет на амбиентен воздух и повеќе подзаконски акти, подготовка на планови за имплементација на директивите за квалитет на воздух, подготовка на национални плански документи за заштита на амбиентниот воздух и извештаи за стратедиска оценка за нивното влијание врз животната средина, подготовка и спроведување на план за мониторинг на тешки метали, VOCs и PAHs, и воспоставување на зони и агломерации за овие супстанции, подготовка на извештај за оценка на квалитет на воздух и извештај за оценка на влијанието на природните извори врз квалитетот на воздухот.</p>	2024-2026
3.8	Поддршка на Македонија во пристапувањето кон ЕУ во областа на животната средина 2019-2021	Проектот се спроведува во соработка со Шведската агенција за животна средина (SEPA), а е финансиран од Шведската Меѓународна Развојна Агенција (SIDA - Swedish International Development Cooperation Agency)	2019 - 2024

		<p>Проектот се состои од 3 компоненти:</p> <p>Компонента 1: Заштита на природа</p> <p>Компонента 2: Квалитет на воздух</p> <p>Компонента 3: Скрининг процес за преговори</p> <p>Во рамките на компонентата за воздух планирани се следните активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Подготовка на оценка на квалитетот на воздухот со цел да се дефинира потребната опрема за мониторинг која треба да се набави во рамките на овој проект – Надградба на системот за управување со податоци и известување – Набавка на инструменти за ДАМСКАВ со цел замена на дел од постоечките застарени инструменти 	
3.9	Регионален проект за јакнење на капацитетите на земјите од Западен Балкан за ефикасно исполнување на барањата од страна на Европската агенција за животна средина, 2023-2025	Учество на националните тематски експерти на обуки и работилници од областите на Воздух, Води, Известување за состојбата на животната средина, Емисии во воздухот, Отпад и материјали во циркуларна економија, Информативен систем и комуникации, Биодиверзитет и други тематски активности	2023 - 2025
3 ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ			
3.1	Одговор на барања и останати предмети од областа согласно Архуската конвенција.	Обработка и презентирање на податоците од сите медиуми на животната средина по потреба (барање) на правни и физички лица	По барање на правни и физички лица
3.2	Стратешко планирање		01.06.2024
3.3	Буџет		01.06.2024
3.4	Извештај за работата на секторот во претходната година		15.01.2024
3.5	Програма за работа на секторот		01.12.2024
3.6	Оценување на Државни службеници		јуни, декември 2024

3.7	ISO 9001	Континуирани активности за спроведување на ИСО 9001 процедурите во работата на МИЦЖС и ажурирање на истите согласно забелешките на тимот за аудит.	Согласно динамиката од секторот одговорен за активноста
3.8	Редовно ажурирање на веб страницата за квалитет на воздух и веб страницата на Министерството	Дневни извештаи за квалитет на воздух, месечни извештаи за квалитет на воздух, новости, дополнувања и измени согласно измените на легислативата. Постојано ажурирање на податоците за активностите на МИЦЖС и МЖСПП	Континуирано
4.0	Изработка на Планови за квалитет на воздух за општините Охрид, Струга, Прилеп, Штип, Велес и Гевгелија	Дефинирање на мерки за намалување на загадувањето со цел постигнување на гранични/целни вредности на загадувачките супстанции и подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух на ниво на општина.	Октомври 2022 -Јануари 2024

ПЛАН ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА МОНИТОРИНГ НА КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ

Активност	Опис на активноста	Период на изработка
1	РЕДОВНО ОДРЖУВАЊЕ НА АВТОМАТСКИ МОНИТОРИНГ СТАНИЦИ ЗА КВАЛИТЕТ НА ВОЗДУХ	
1.1	Одржување на мониторинг станиците	континуирано
1.2	Замена на потрошен материјал и чистење на делови од мониторинг станиците	
1.3	Сервисирање на мерните инструменти (анализаторите) од Автоматските мониторинг станици	
1.4	Калибрација на инструментите во мониторинг станиците	
1.5	Вонредни интервенции во мониторинг станиците	

1. Проверка на состојбата на мерните инструменти (анализаторите), односно дијагностицирање на проблем доколку постои и негово решавање;
2. Проверка на конекцијата помеѓу соодветната Автоматската мониторинг станица за квалитет на воздух и AIRVIRO системот, со цел да има непречен проток на податоците од извршените мерења;
3. Проверка на боците со калибрационен гас, како и нивна замена доколку постои потреба;
4. Проверка на системот за климатизација и подесување на внатрешната температура, за правилна работа на мерните инструменти;
5. Проверка на состојбата со напојувањето со електрична енергија на мониторинг станиците;
6. Првична проверка на состојбата со податоците во секоја од Мониторинг станиците;

1. Промена на филтри и чистење на мрежичките од сите анализатори;
2. Испуштање на кондензираната вода од калибраторот и компресорот;
3. Чистење или замена на инсталацијата од цевчиња за пренос на гасовите, како и на цевките и главите за земање на примероци од амбиентниот воздух;
4. Промена на супстанциите за прочистување на компоненти од амбиентниот воздух

1. Замена на неисправните делови од анализаторите, како и нивна поправка доколку е возможно тоа да се направи на лице место;
2. Сервисирање на мерните инструменти (анализаторите) од Автоматските мониторинг станици во сервисната просторија при Калибрационата лабораторија во Скопје, доколку проблемот со анализаторот не може да се отстрани на лице место;

1. Мануелна калибрација во две точки на анализаторите во станиците со постоечкиот калибрационен систем и нивно подесување;
2. Процес на калибрација на анализаторите со Field Calibrator и нивно подесување;

1. Вонредно сервисирање на Автоматските Мониторинг станици за квалитет на амбиентен воздух, и на ниско и високо волуменските семплери се врши со цел да нема недостаток од податоци од мерните инструменти, па затоа е потребно проблемот да се дијагностицира и отстрани што е можно побрзо;

1.6	Останати активности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Одржување на внатрешноста и непосредната околина на станиците; 2. Водење на дневник за состојбата на секоја од станиците и на анализаторите во нив, во електронска и пишана форма; 3. Водење евиденција и контрола на состојбата на специјалното сервисно превозно возило Citroen Jumpy, наменето за потребите на Автоматскиот мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух; 4. Прибирање, валидација, обработка и процесирање на податоците од извршените мерења од Државниот мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух на новиот софтвер Airviro и континуиран преглед на софтверот, односно состојбата со Автоматските Мониторинг станици за квалитет на амбиентен воздух; 	континуирано
2 КАЛИБРАЦИОНА ЛАБОРАТОРИЈА			
2.1	Калибрација на инструментите во калибрациона лабораторија	<ol style="list-style-type: none"> 1. Процес на калибрација на еталонските анализатори со примарниот статички калибрационен систем од Калибрационата лабораторија (работа со калибрациони гасни смеси со висока чистота, работа со Static Injection System и со Дигестор); 2. Процес на калибрација на анализаторите од Автоматските мониторинг станици во повеќе точки со секундарниот динамички калибрационен систем од Калибрационата лабораторија (работа со Dinamic Calibration System) 3. Процес на калибрација на анализаторите со Gas Transfer Standard (употреба на гасни смеси со ниска и точно одредена концентрација) 4. Процес на калибрација на еталонските анализаторите со Field Calibrator 	континуирано
2.2	Обработка на податоците од различните видови на калибрациони процедури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Одредување на степен на корелација помеѓу примарниот статички калибрационен систем и секундарниот динамички калибрационен систем; 2. Одредување на степен на корелација помеѓу примарниот статички калибрационен систем и калибрацијата со Gas Transfer Standard; 3. Одредување на степен на корелација помеѓу примарниот статички калибрационен систем и калибрацијата со Field Calibrator; 4. Анализа на податоците добиени од калибрацијата на мерните инструменти; 	континуирано
3 РЕДОВНА РАБОТА НА НИСКО И ВИСОКО ВОЛУМЕНСКИТЕ СЕМПЛЕРИ ЗА СУСПЕНДИРАНИ ЧЕСТИЧКИ СО ГОЛЕМИНА ДО 10 МИКРОГРАМИ			
3.1	Одржување и сервисирање на семплерите	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поставување и земање на проби за лабораториска анализа од ниско и високо волуменските семплери; 2. Подесување на ниско и високо волуменските семплери за нивна правилна работа, како и нивно сервисирање на лице место, доколку е неопходно; 	континуирано

3.2	Лабораториска работа	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мерење на празни филтри за нивно поставување на семплерите; 2. Мерење на полни филтри за нивно поставување во семплери; 3. Анализа на тешки метали од филтри; 	континуирано
4	ВАЛИДАЦИЈА, ОБРАБОТКА НА ПОДАТОЦИ И ПОДГОТОВКА НА ИЗВЕШТАИ		
4.1	Обработка на податоците од мониторинг станиците	1. Валидација, корекција, анализа и соодветна обработка на податоците од мониторинг станиците во AIRVIRO системот	континуирано
4.2	Дневни извештаи до ГЦИТ, до собрание на Град Скопје, до Интерсекторска работна група (ИРГ), до Државен инспекторат за животна средина	1. Секојдневно подготвување на информација за квалитет на воздух согласно податоците добиени од ДАМСКАВ, која се доставува до Градскиот центар за известување и тревожење, до собрание на Град Скопје, до Интерсекторска работна група (ИРГ), до Државен инспекторат за животна средина	
4.3	Месечен извештај од Државен автоматски мониторинг систем	1. Подготовка на месечен извештај со податоците добиени од Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух, за секоја станица и за сите мерени параметри	
5	ПРИПРЕМА НА ПРОПРАТНИ ДОКУМЕНТИ И АКТИВНОСТИ ЗА РЕДОВНО ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА АВТОМАТСКИОТ МОНИТОРИНГ СИСТЕМ ЗА КВАЛИТЕТ НА ВОЗДУХ		
5.1	План за годишно одржување на мониторинг системот		01.02.2024
5.2	Оперативна програма и буџет за работа на ДАМСКАВ		01.07.2024
5.3	Технички спецификации за набавки за ДАМСКАВ	Подготовка на технички спецификации за набавка на резервни делови и останати уреди за правилно функционирање на Мониторинг системот, подготовка на технички спецификации за набавка на боци со гасни смеси за калибрација на мерните инструменти, како и изработка на други технички спецификации за Тендери и Договори кои се поврзани со Мониторинг системот	по потреба
5.2	Ажурирање на пасошите за мониторинг станиците		континуирано
6	АКРЕДИТАЦИЈА НА КАЛИБРАЦИОНА ЛАБОРАТОРИЈА		
6.1	Стандардни оперативни процедури	Изработка и дополнување на Стандардни Оперативни Процедури (SOP's)	континуирано

ПЛАН ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА АНАЛИТИКА И ИЗВЕСТУВАЊЕ

Активност		Опис на активноста	Период на изработка
1	ОБРАБОТКА НА ПОДАТОЦИ		
1.1	Емисии и квалитет на воздух Емисии, квалитет и квантитет на вода Отпад Почва Бучава Биодиверзитет	Собирање и обработка на податоците за сите медиуми доставени до одделението, согласно одредбите од член 40-а од Законот за животна средина и соодветните закони за одредените области и медиуми, како и согласно посебните закони за поделните медиуми и области на животната средина.	континуирано
1.2	Инвентар на емисии на загадувачки супстанции	Финализирање на инвентарот за 2022 година Собирање и обработка на податоци за инвентар за 2023 година	15.01.2024 - 15.02.2024 01.08.2024 - 31.12.2024
1.3	Информативен извештај за Инвентар на емисии на загадувачки супстанции	Подготовка на извештај за инвентарот на емисии за 2022 година	15.02.2024 – 15.04.2024
1.4	Извештај согласно НЕРП	Собирање и обработка на податоци за известување за инсталации за НЕРП за 2023 година	15.01.2024 – 31.03.2024
2	ИЗВЕШТАИ ЗА СОСТОЈБАТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА		
2.1	Извештај за состојбата на животната средина - Со индикаторски пристап	Министерството за животна средина и просторно планирање има обврска, еднаш годишно да изработи годишен извештај од обработените податоци од претходната година, секоја втора година, Национални индикатори за животна средина и на секои четири години, сеопфатен Извештај за состојбата со животната средина, за сите медиуми и области на животната средина согласно одредбите од член 45 од Законот за животна средина Овој извештај претставува компилација од сите три извештаи	02.01.2024- 30.11.2024

	2.2	Извештај од обработени податоци за Агенцијата за просторно планирање	Обработка на податоците согласно темплејтот и барањето договорени со Агенцијата за реализација на обврската на Агенцијата кон Владата на РСМ	На барање
	2.3	Извештај за квалитет на состојбата на животната средина	Обработка на годишни податоци за квалитет на состојбата на животната средина(воздух, вода отпад и сл.)	Редовно
3	БРОШУРИ И ТЕМАТСКИ КАРТИ			
	3.1	Популарни брошури од обработени податоци за сите медиуми на животната средина	Врз основа на обработените податоци се изготвуваат на годишно ниво популарни брошури кои се наменети за пошироката јавност и децата	По потреба
	3.2	Подготовка на тематски карти за поединечните извештаи	Македонскиот информативен центар за животна средина во соработка со Службата за просторен информативен систем континуирано изработува тематски карти со геоориентирани податоци за сите медиуми на животната средина, кои ќе бидат вклучени во извештаите кои се доставуваат во земјата и до меѓународните организации	По потреба
	3.2	Подготовка на тематски извештаи за транспорт, отпад, воздух и води	Обработените годишни податоци во областа на сообраќајот, водите, воздухот и отпадот ќе се структурираат во засебни тематски извештаи кои ќе бидат изработени со цел поопширен приказ на трендовите во секоја од областите и со цел за појасно информирање на јавноста.	Јули – крај на октомври
4	ПОСЕБНИ СТРАТЕШКИ ДОКУМЕНТИ			
	4.1	Национална книга на показатели	Министерството за животна средина и просторно планирање има обврска согласно одредбите од член 40 од Законот за животна средина во соработка со останатите институции да ја ажурира Националната книга на показатели	крај на 2024 година

5 ОБВРСКА ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ КОН ЕЕА И ДРУГИ ТЕЛА			
5.5	Годишно известување за емисии во воздухот по конвенцијата CLRTAP Извештај за инвентарот за 2021 година Известување за 2022 година за инсталации од NERP	Редовно известување до Европската агенција за животна средина, врз основа на доставени темплејти од нивна страна	15.02.2024 15.03.2024 31.03.2024
5.7	Податоци за квалитет на воздух согласно одлуката 2011/850/EU за: <ul style="list-style-type: none"> • AQ IPR/E1a: Information on primary validated assessment data • AQ IPR/E2a: Information on primary up-to-date assessment data 		01.10.2024 31.12.2024
5.8	Инвентар на стакленички гасови по рамковната конвенција за климатски промени - UNFCCC		15.04.2024
5.9	Квалитет на води		15.01.2024
5.11	Просторни податоци		континуирано
5.12	Квантитет на води		15.01.2024
5.13	Емисии во води		15.01.2024
5.14	Заштитени подрачја - CDDA база		15.03.2024
5.15	Напредок во управување со контаминирани локалитети и почва		На барање
5.16	Ефикасно користење на материјалите и ресурсите-циркулаторна економија		На барање
5.17	Отпад	На барање	
5.18	Бучава – Директива 2009/42/EC	На барање	
5.19	Подготовка на податоци за индикатори за животна средина на барање на UNECE, во рамки на работните групи JTF for Environmental indicators и Environmental monitoring and assessment	Редовно известување до UNECE, врз основа на доставени темплејти од нивна страна	два пати годишно во април и септември

	5.20	Извештај кон Конвенцијата за борба против опустинувањето и сушата-UNCCD	Известување кон Секретаријатот на конвенцијата врз основа на доставени темплејти од нивна страна	По потреба
6 СПРОВЕДУВАЊЕ НА GLOBE ПРОГРАМАТА				
	6.1	Ажурирање на web страната за Програмата	Постојано ажурирање на податоците за активностите на GLOBE Програмата	Континуирано
	6.2	Имплементација на GLOBE Програмата	<p>Тенденција на Министерството за животна средина и просторно планирање е во спроведување на GLOBE Програмата да се вклучат поголем број училишта и ученици од различни региони, за што постои и голем интерес кај учениците и училиштата за вклучување во Програмата. Активностите од протоколите се спроведуваат во континуитет во текот на целата учебна година. Основна цел во процесот на имплементирање на Програмата е воведување на GLOBE протоколите во наставната програма како дел од предметите по математика и наука (физика, хемија и биологија).</p> <p>Дополнително во текот на 2024 година се спроведува проектот „Зажакнување на образованието за животната средина во Северна Македонија преку EcoSTEM GLOBE“, инициран од Здружението на граѓани за истражување, развој и образование НЕНА, кој има за цел да создаде отпорна и еколошки свесна идна генерација. Визијата на проектот е надградување на веќе постоечката GLOBE програма и влијание врз едукацијата и свеста за животната средина.</p> <p>Примарните цели на проектот се: да ги опреми GLOBE наставниците со основните еколошки и научни вештини и да поттикне создавање на STEM (наука, технологија, инженерство и математика) заедница на едукатори посветени на еколошки мониторинг. Проектот се стреми кон подобрување на научната прецизност и влијание на ГЛОБЕ Програмата преку опремување на GLOBE наставниците со потребните алатки и знаења за ефективно собирање, анализа и интерпретација на податоците за животната средина.</p>	Континуирано

ПЛАН ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА КАТАСТРИ И МОДЕЛИРАЊЕ

КТИВНОСТ	Опис на активноста	Период на изработка	
1	МОДЕЛИРАЊЕ		
1.1	Користење на локални модели за проценка на влијанието на загадувањето од стационарни извори и сообраќај врз квалитетот на воздухот.	Користење на веќе имплементирани локални модели UDM FMI (локален модел за стационарни извори) и CAR FMI (локален модел за сообраќај) за изработка на студии, сценарија и анализи за влијанието на емисиите врз квалитетот на воздухот за сите локации во Македонија каде постои проблем со лош квалитет на воздух.	Континуирано
1.2	Користење на регионален модел SILAM за прогноза на квалитетот на воздухот	Одржување на три дневна веб базирана прогноза на квалитетот на воздухот во Република Македонија со помош на регионалниот модел SILAM	Континуирано
1.3	Собирање, анализа и обработка на влезни податоци за локалните модели и регионалниот модел (метеоролошки податоци, емисии од стационарни и мобилни извори, мета-податоци итн.)	Континуирано собирање на влезни податоци за моделите и нивна анализа. Подобрување на квалитетот на податоците и добивање на податоци за локации за кои моментално нема достапни податоци.	Континуирано
1.4	Презентација на резултатите од моделирањето со користење на ГИС софтвер	Изработка на мапи на загадување со цел визуелно прикажување на концентрациите на моделираните загадувачки супстанции.	Континуирано
2	КАТАСТРИ НА ЗАГАДУВАЧИ НА МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА		
2.1	Водење, ажурирање, проверка и верификација на податоците во Катастрите за загадувачи и загадувачки супстанции на ниво на Република Северна Македонија и припрема на извештаи и информации поврзани со податоците од катастрите.	Испраќање на прашалници до поголемите загадувачи (А и Б- инсталации). Собирање, обработка, анализа и презентирање на податоците од катастарот на загадувачи на воздух, вода и бучава.	Континуирано
2.2	Подобрување на постоечките прашалници, со цел воведување на интегриран пристап во одржувањето на Катастрите на загадувачите, за да се обезбеди нивна примена во процесот на собирање, обработка и презентирање на податоците од катастарот.	Собирање и анализа на постоечките прашалници од сите области со цел пронаоѓање на преклопувањата и недостатоците.	Континуирано

2.3	Анализа на податоците од Катастарот за потребите на барање од страна на физички лица, студии, поединечни проекти и др.	Преглед и анализа на бараните податоци.	Континуирано
2.4	Изработка на катастар на загадувачи на воздух на подрачјето на општините Велес, Тетово, Гостивар и Струга.	Целта на проектот е идентификација на загадувачите на воздух во подрачјето на општините Велес, Тетово, Гостивар и Струга.	Октомври 2022 - Јануари 2024
2.5	Изработка на катастар на загадувачи на воздух на подрачјето на општините Струмица, Битола, Пробиштип, Крива Паланка, Делчево, Дебар и Свети Николе	Целта на проектот е идентификација на загадувачите на воздух во подрачјето на општините Струмица, Битола, Пробиштип, Крива Паланка, Делчево, Дебар и Свети Николе	2024-2025
3	РЕГИСТАР НА ЗАГАДУВАЧИ И ПРЕНОС НА ЗАГАДУВАЧКИ МАТЕРИИ - РИПЗ		
3.1	Организирање и утврдување на активности кои ќе се спроведат во процесот на имплементација на ПРТР Протоколот како дел од обврските кои произлегуваат од истиот.	Испраќање на барање за доставување на податоци до идентификуваните РИПЗ инсталации и собирање и анализа на добиените податоци и информации.	Континуирано
3.2	Ажурирање и одржување на РИПЗ	Ажурирање на регистарот, со што ќе се ажурираат податоците за емисии од индустријата.	Континуирано

ПЛАН ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Активност		Период на изработка
1	ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА LAN И WAN СЕРВИСИ	
	Континуирано администрирање на серверите во Министерството (mail, web, file, print, database server, GIS server).	Континуирано
	Администрација на Active Directory Services	
	Креирање на корисници, доделување на привилегии на мрежни фолдери	
	Обезбедување LAN и WAN сервиси за МЖСПП	
	Обезбедување и одржување мрежно поврзување на компјутерите во МЖСПП	
	Обезбедување мрежен пристап до документи	
	Обезбедување мрежно печатење	
	Инсталирање / конфигурирање / одржување и администрирање на серверите	
	Креирање backup	
	Обезбедување и одржување пристап до Интернет	
	Обезбедување firewall заштита на мрежата	
2	NETWORK/END-USER СЕРВИСИ НА СИТЕ ЛОКАЦИИ НА МИНИСТЕРСТВОТО	
	Администрирање на сервери (DNS, DHCP, AD, file, print, anti-virus, database сервер)	Континуирано
	Администрирање на LINUX сервери (Airviro redhat)	
	Администрирање на Virtual Servers (IBM Lotus Domino mail server, Kaspersky Administration server, ArcGIS server)	
	Инсталирање на софтвер (Windows 11 оперативен систем, Windows 10 оперативен систем, MS Office, Acrobat Reader, Kaspersky AntiVirus и други апликации) и конфигурирање на работни станици	
	Обезбедување континуирана поддршка (Help desk) за корисниците на системот и навремени хардверски и софтверски интервенции по барање на вработените	
	Администрација на системот за евиденција на работно време – Jantar систем.	
	Други технички интервенции по барање на вработените	
3	АДМИНИСТРИРАЊЕ НА WEB ПОРТАЛ НА МЖСПП	
	Ажурирање на сајтот на МЖСПП секојдневни содржини - настани, соопштенија, обрасци, стратегии, студии (македонска, албанска и англиска верзија)	Континуирано

4	АДМИНИСТРИРАЊЕ НА WEB АПЛИКАТИВНИ РЕШЕНИЈА	
	Администрирање на портал за квалитет на воздухот air.moepp.gov.mk	Континуирано
	Администрирање на портал за заштитени видови redlist.moepp.gov.mk	Континуирано
	Администрирање на портал за подземни води groundwater.moepp.gov.mk	Континуирано
	Администрирање на портал Национален информативен систем за животна средина neis.moepp.gov.mk	Континуирано
	Администрирање на портал за следење, известување и верификација на климатски акции mrv.moepp.gov.mk	Континуирано
5	E-mail СЕРВИСИ	
	Обезбедување е-mail сервис и поддршка за сите вработени во МЖСПП	Континуирано
	Регистрирање на нови Lotus Notes корисници	
	Инсталирање и конфигурирање на Lotus Notes Client за нови корисници	
	Ресертифицирање на постоечките корисници	
	Администрирање на Lotus Domino e-mail серверот: следење на Mail.box, дијагностицирање и отстранување на проблеми (застој на пораки, неможност за испраќање/примање пораки), заштита од спам пораки, креирање блеклист филтри, менаџирање на Domino Directory	
6	ЗАШТИТА ОД КОМПЈУТЕРСКИ ВИРУСИ	
	Обезбедување централизирана заштита од компјутерски вируси со антивирусен пакет Kaspersky Security	Континуирано
	Секојдневно надградување на заштитата	
	Директна интервенција на персоналните компјутери со детектирани вируси	
8	АДМИНИСТРАЦИЈА НА ОПРЕМА ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА EXIM СИСТЕМОТ НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА НА РМ	
	Администрација на Web ориентирано апликативно решение за издавање на дозволи по Д4 Креирање на корисници кои се одговорни за издавање на дозволи и овозможување на привилегии за пристап до апликацијата сместена на сервер во Царинската Управа на РМ	Континуирано
	Инсталација на дигитални сертификати за вработените во МЖСПП кои се одговорни за издавање на дозволи	
	Техничка и инфо поддршка за економските оператори	Континуирано
	Учество во работна група за Проктоот за развој и имплементација на нов Национален едношалтерски систем	Континуирано

9	ТЕХНИЧКА ПОДДРШКА НА ПРОЕКТОТ НА ВЛАДА НА РМ ЗА DOCUMENT MANAGEMENT SYSTEM (ЕРДМС)	
	Администрација на Document management system (ЕРДМС)- креирање на нови корисници, доделување на привилегии	Континуирано
	Инсталација на апликативни решенија потребни за нормално користење на ЕРДМС од страна на корисниците на МЖСПП	
10	ТЕХНИЧКА ПОДДРШКА НА СИСТЕМОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ НАБАВКИ	
	Креирање на дигитални сертификати и експорт на сертификатите со јавниот и приватниот клуч на различни персонални компјутери	Континуирано
11	DESKTOP PUBLISHING	
	Подготовка на Годишен извештај од обработени податоци во Adobe In Design апликативно решение	Континуирано